

- ዳኞች:-**
1. አቶ ሐገሥ ወልደ
 2. አቶ መስፍን ዕቁበዮናስ
 3. አቶ ተሻገር ገ/ሥላሴ
 4. አቶ አብዱራሂም አህመድ
 5. አቶ ታፈሰ ይርጋ

አመልካች:- የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልል ዐ/ሕግ - ቀርቧል

ተጠሪ:- ወ/ር ሰይድ እንድሪስ ዩሱፍ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል

ፍርድ

ይህ የሰበር አቤቱታ የቀረበው አመልካች ነሐሴ 18 ቀን 1997 ዓ.ም ፅፎ ባቀረበው ማመልከቻ መነሻነት ነው።

የጉዳዩ የሥር አመጣጥ ተጠሪ የወ/መ/ሕ/ቁ. 522/1/ሀ/ን በመተላለፍ መጋቢት 26 ቀን 1996 ዓ.ም ከምሽቱ 6:00 ሰዓት ላይ በፖዌ ልዩ ወረዳ በዳንጉር ቀበሌ መክላከያ ካምፕ አካባቢ ሰውን ለመግደል አስቦና አቅዶ ሚች ማስተዋል አማርኛኩል የተባለችውን በእኔ ላይ ወንድ ደርባለች በሚል ምክንያት ቁም ይዞ በመነሳሳት በያዘው ክላሽንቡቭ ጠመንጃ ጭካኔበተሞላበት ሁኔታ በሶስት ጥይት ደብድቦ ገድሏል የሚል ክስ ቀርቦበት ድርጊቱ በማለስረጃ ከተረጋገጠ በኋላ በተጠቀሰበት አንቀጽ መሠረት ጥፋተኛ ተብሎ በአድሜ ልክ ፅኑ እስራት እንዲቀጣ የመተክል ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ፈርዷል። ተጠሪ በቅጣት ውሣኔው ላይ ቅር በመሰኘት ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ አቅርቦ ፍርድ ቤቱም በአብላጫ ደምፅ ቅጣቱን ወደ ሃያ አመት ፅኑ እስራት ዝቅ አድርጎሰታል የክልሉ ዓቃቤ ሕግም በዚህ የቅጣት ውሣኔ ቅር ተሰኝቶ ይህን የሰበር አቤቱታ አቅርቧል።

ወንጀል

ይህ ሰበር ሰሚ ችሎትም የሰበር አቤቱታውን መርምሮ ተጠሪን በማስቀረብ ግራ ቀኙን አከራክሯል። ክርክሩንም አግባብ ካለው ሕግ ጋር በማገናዘብ መርምሮ [ል። ፍርድ ቤቱ መዝገቡን መርምሮ ተጠሪ ድርጊቱን መፈፀሙን ያለመካዱን፣ ተጠሪ ድርጊቱን ቢያምንም የዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ለትክክለኛ ፍትሕ አሰጣጥ ዓቃቤ ሕግ ማስረጃዎቹን እንዲያቀርብ ማድረጉን እና ተጠሪም እንዲላከል መብቱ ቢጠበቅለትም የመከላከያ ማስረጃ እንደሌለው መግለፁን አስፍሮ በቀረበው የዓቃቤ ሕግ ማስረጃ መሠረት የጥፋተኝነት ውሳኔ ካሳለፈ በኋላ ዓቃቤ ሕግ ቅጣቱ በተጠሪው ላይ ከብዶ እንዲወሰንበት በመጠየቅ፣ ተጠሪም በበኩሉ ቀደም ሲል ሌላ ወንጀል አለመፈፀሙን እና ለ6 ዓመት በመከላከያ ሠራዊት አባልነት ማገልገሉን በመግለፅ ግራ ቀኙ የየበኩላቸውን የቅጣት አስተያየት ካቀረቡ በኋላ ፍርድ ቤቱ በአንድ በኩል ተጠሪ በመጥፎ አመል በቂመኝነትና በወራዳነት፣ ፍፁም በሆነ ፈቃደኝነትና ከፍተኛ ጭካኔ በተሞላበት ሁኔታ ሚችን አያ[[ጠ መግደሉ ጨካኝነቱን እንደሚያመለክት ከምት ውስጥ በማስገባት በሌላ በኩል ደግሞ ተጠሪ በመከላከያ ሠራዊት ውስጥ ማገልገሉና የቀድሞ ሪከርድ የሌለበት መሆኑን መገንዘቡን ገልጾ ቅጣቱን ከማቅለል ይልቅ የወንጀል አፈፀፀሙ ቅጣቱ እንዲከብድ የሚያመዘን ሆኖ መገኘቱን በመግለፅ ተጠሪ በዕድሜ ክል ፅኑ እሥራት እንዲቀጣ ወስኗል። ተጠሪም በዚህ ውሳኔ ቅር ተሰኝቶ ባቀረበው ይግባኝ ወንጀሉን የፈፀመው የትዳር ንደኛው የሆነው ሚች በርሱ ላይ ሌላ ወንድ መደረግ ለወንጀል ያነሳሳው መሆኑን እና በወቅቱም በስካር መንፈስ ራሱን ሊቆጣጠር የማይችልበት ደረጃ ላይ በመድረሱ መሆኑን፣ በተጨማሪም የስካር መንፈሱ እንደበረደለት በድርጊቱ ተፅዕኖ እጁን ለፖሊስ መስጠቱን ገልጾ ጠቀላይ ፍርድ ቤቱም ይግባኙን ከመረመረ በኋላ ተጠሪ ድርጊቱን በደም ፍላጎትና በስካር መንፈስ ለመፈፀሙ ያቀረባቸው ምክንያቶች ቅጣቱን ለማቅለል የሚያስችሉ ቢሆኑም ተጠሪ ድርጊቱን በዚህ መሠረት ለመፈፀሙ ማስረጃ ያለማቅረቡን በመግለፅ ክርክሩን

ውድቅ አድርጓል። ፍርድ ቤቱ ከዚህ በመቀጠል 1. ተጠሪ ጥፋቱን አምኖ ለመንግሥት እጁን መስጠቱ 2. በሌላ ማስረጃ ባይረጋገጥም ሚች ሌላ ወንድ ደርባለች በማለት መጠርጠሩ ስሜቱን ሊነካና መረበሽንም የሚያስከትልበት ሆኖ መታሰብና 3. ተጠሪ አስካሁን ባሉት ክርክሮች የወንጀል ድርጊቱን አምኖ መፀፀቱን ስለሚያመለክት በወ/መ/ሕ/ቁ. 79/1/መ/ እና /ሠ/ እንዲሁም 184/መ/ መሠረት ከመነሻው እድሜ ልክ በመፍረድ ቅጣቱን ወደ 20 አመት ዝቅ አድርጓል።

በመሆኑም በተጠሪ ላይ በዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተወሰነው የእድሜ ልክ ፅኑ እሥራት በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተሻሽሎ መወሰኑ በአግባቡ መሆን አለመሆኑን ቀጥሎ እንመለከታለን።

የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ቅጣትን ለማቅለል ከተጠቀመባቸው ሦስት ምክንያቶች ውስጥ ሁለቱ ማለትም ተጠሪ ድርጊቱን ከፈፀመ በኋላ እጁን ለመንግሥት መስጠቱ መፀፀቱን ያመለክታል በማለት እና አስካሁን በተካፊዱት ክርክሮችም ተጠሪ ድርጊቱን አምኖ ቅጣቱ ብቻ ይቀነስልኝ ማለቱም በተመሳሳይ ሁኔታ ፀፀትን ያመለክታል በማለት የጠቀሳቸው ምክንያቶች ተቀባይነት ያላቸው ሆነው አልተገኙም ለማለት አልተቻልም። ምክንያቱም በ1996 ዓ.ም በወጣው አዲሱ የወንጀል ሕግ በአንቀጽ 82/1/መ/ ላይ ወንጀለኛው ወንጀሉን ካደረሰ በኋላ በአውነት የተፀፀተ መሆኑን ለማስረዳት ጥፋቱን በመገንዘብ ራሱን ለፍትሕ አካላት ካቀረበ፣ በክስ ማመልከቻው የተገለፀውን የወንጀል ዝርዝር በሙሉ ካመነ ቅጣቱ እንደሚቀልለት ተደንግጓል። ምንም እንኳን ተጠሪ ድርጊቱን በፈፀመበት ወቅት ተፈፃሚው ሕግ የቀድሞው የ1949 ዓ.ም የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቢሆንም ጉዳዩ በይግባኝ ታይቶ ውሳኔ በተሰጠበት ሰኔ 13 ቀን 1997 ዓ.ም አዲሱ የወንጀል ሕግ ከግንቦት 1 ቀን 1997 ዓ.ም ጀምሮ በሥራ ላይ የዋለ በመሆኑና በአዲሱ የወንጀል ሕግ አንቀጽ 6 ሥር አዲሱ ሕግ ከፀና በኋላ በሥራ ላይ ከነበረው /ከቀድሞው/ የወንጀል ሕግ ይልቅ አዲሱ ሕግ ቅጣት